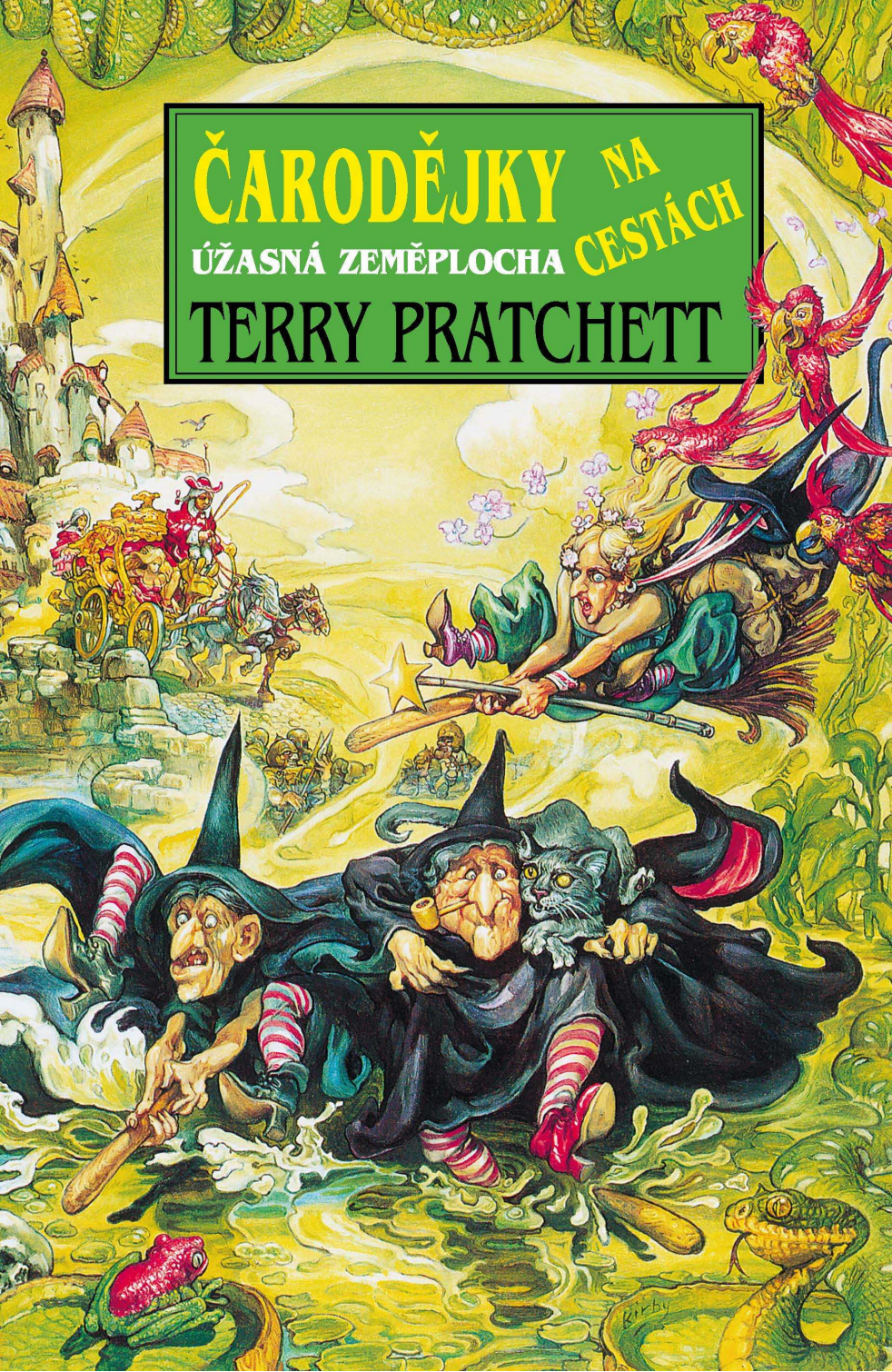

ČARODĚJKY NA
ÚŽASNÁ ZEMĚPLOCHA CESTÁCH
TERRY PRATCHETT

ČARODĚJKY NA CESTÁCH

Copyright © 1991 by Terry Pratchett
Translation © 1996 Jan Karel
Cover art copyright © 1991 by Josh Kirby

Všechna práva vyhrazena. Žádnou část této knihy není
dovoleno použít nebo jakýmkoliv způsobem reprodukovat
a šířit bez souhlasu nakladatele.

ISBN 978-80-7197-533-5

Věnováno všem těm – a proč ne? – kdo
po vydání *Soudných sester* zaplavili autora svou verzí textu
Ježčí písně.
Božíčku, božíčku...

Tohle je Zeměplocha, putující vesmírem na hřbetě čtyř slonů, kteří stojí na krunyři Velké A'Tuin – nebeské želvy.

Kdysi dávno byl takový vesmír považován za neobvyklý a možná i za nemožný.

Jenže... kdysi dávno bývaly věci tak jednoduché!

Bylo to tím, že vesmír byl plný nevědomosti a vědec ho musel promývat jako prospektor, přikrčený se svou pávní u horského potoka. Drahocenné valouny vědění však musel hledat ve směsi šterku nevědomosti, písku nejistoty a malých chlupatých a osminohých plovoucích obludek pověrčivosti.

Příležitostně se vztyčil a zvolal něco jako: „Hurá! Objevil jsem Třetí Boyleův zákon!“* A každý věděl na čem je. Potíž však spočívala v tom, že nevědomost se stávala čím dál tím zajímavější, hlavně taková ta nesmírná fascinující ignorance, zahrnující ty velké a důležité věci jako hmota a stvoření. Lidé přestali s trpělivou prací, při níž si v chaosu vesmíru budovali úhledné příbytečky z trámků rozumu a logických úvah, a začali se zajímat o chaos samotný – částečně z toho důvodu, že bylo mnohem snazší být odborníkem na chaos, ale hlavně proto, že něco takového představovalo fakticky ideální vzor, který jste si mohli dát vytisknout na tričko.

A tak lidé, místo toho, aby se dál věnovali těm správným vě-

* Pozn. překl.: *Kdopak podle vás vymezil základní chemické pojmy jako prvek, sloučenina nebo směs, aha? A vymyslel vztah mezi tlakem a objemem plynů, aha? Sir Robert Boyle, 25. 1. 1627–30. 12. 1691, anglický fyzik a chemik. Aha!*

dám a výzkumům*, najednou začali chodit po svých známých a vykládat, jak nemožné je, když člověk něco ví, a že vlastně neexistuje nic, o čem byste skutečně mohli říci, že o tom skutečně něco víte, a jak je to všechno vzrušující a jestlipak víte (oni se to tuhle někde doslechli), že všude kolem nás jsou pravděpodobně samé malé vesmíry, ale nikdo je nevidí, protože jsou ukryty samy v sobě? A, hehe, nezdá se vám, že tohle je skvělé triko?

V porovnání s tímhle vším je obrovská želva nesoucí na zádech svět celkem normální věc. Alespoň nepředstírá, že neexistuje. Na Zeměploše se také nikdo nepokouší dokázat, že A'Tuin neexistuje, především ze strachu, aby se mu to, nedejte bohové, nakonec nepodařilo a on se náhle neocitl v pustém a prázdném vesmíru. Je tomu tak proto, že Zeměplocha existuje přesně na hranicích reality. I ty nejmenší drobnosti mohou tu a tam prorazit na druhou stranu. To je důvod, proč lidé na Zeměploše berou věci opravdu vážně.

Jako pohádky.

Protože pohádky jsou důležité.

Lidé si většinou myslí, že pohádky vytvářejí lidé. Ve skutečnosti je tomu právě naopak.

Pohádky (a ostatně i jiné příběhy) žijí nezávisle na těch, kdo v nich vystupují. Jestliže chápete tohle, pak je ve vašem vědění síla.

Pohádky a báje, veliké a pestrobarevné stuhly tvarovaného časoprostoru, se vlnily a vlály vesmírem od prvopočátku času. A vyvíjely se. Ty nejslabší zahynuly, zatímco ty silnější přežily a vykrmovány neustálým vyprávěním a pohlcováním těch slabších ztloustly... a vlály a kroutily se i v temnotách.

Jejich existence pokryla jemnými, ale neobyčejně vmlouvavými vzorci celý ten zmatek, kterému se říká historie. Pohádky a příběhy vytvořily hluboké brázdy, kterými se většina lidí ubírá,

* Pozn. autora: *Jako třeba hledání toho zatraceného motýla, který máváním svých křídel způsobuje všechny bouřky, které jsme zažili v posledních dnech, a vymýšlení způsobu, jak mu to zatrhnout.*

stejně jako voda teče z úbočí hor stále stejnými cestami. A po každé, když cestou příběhu projdou noví a odpočinutí představitelé, brázda se prohloubí.

Tomu se říká teorie příčinných souvislostí příběhů a vyprávění a znamená to, že určitým způsobem počatý příběh na sebe začne brát určitou podobu. Nasbívá do sebe záchvěvy spojené se všemi jinými podobami sebe sama, ať už byly vyprávěny kdekoliv.

Proto se historie neustále opakuje.

Proto bohům ukradlo oheň tisíce hrdinů. Tisíce vlků pohltilo babičku a bylo políbena tisíce zakletých princezen. Miliony bezděčných herců prošlo – nevědomky – brázdami příběhu.

Dnes už je téměř *nemožné*, aby se nějaký třetí a nejmladší královský syn vydal splnit nějaký úkol, při jehož plnění už sehlali jeho dva starší bratři, a *nepodařilo* se mu to.

Pohádkám je jedno, kdo v nich účinkuje. Důležité je jen to, že je příběh vyprávěn a že se neustále opakuje. Nebo, pokud tomu dáte přednost, si to představte takhle: Pohádky jsou parazitující životní forma, která deformuje životy tak, aby co nejlépe sloužily příběhu samotnému.*

* Pozn. autora: *A lidé se mýlí i v tom, co se týká takzvaných pověstí městských. Logika a realita se nám snaží namluvit, že jsou to jen vymyšlené příběhy, vyprávěné znovu a znovu lidmi lačnicími po poněkud morbidních zápletkách, přirozené spravedlnosti a tak dále. To není pravda. Takové příběhy se odehrávají dnes a denně a všude podle toho, jak se příběh odráží sem a tam napříč vesmírem. V kterémkoliv čase mizí nebohé zesnulé Stařenky, zabalené do koberce a umístěné na nosiči auta, spolu s ukradeným automobilem, a nejenže krkavčí příbuzný neušetří za převoz drahé nebožky, ale ještě ho potká množství nepřijemností. Věrní vlčáci se neustále dusí prsty, které ukousli půlnočním lupičům. A tyto pověsti nejsou ani limitovány jedním konkrétním světem. Stovky merkuňanských ženských jivpt obracejí svá čtyři drobná očka ke svým zachráncům a špitají: „Můj snůškomanžel z toho zčernomodrá – to byl jeho cestovní modul.“ Nové městské pověsti žijí.*

Bojovat s pohádkami umí jen opravdu výjimečné osoby a ty se stávají zažívací sodou historie.

Bylo, nebylo...

Šedozelené ruce sevřely kladivo a máchly s ním. Náraz byl tak silný, že vehnal zahrocený kůl víc než třicet centimetrů do země.

Další dva údery, a kůl byl dokonale zakotven.

Z korun stromů okolo mýtiny nečinně přihlíželi hadi a ptáci. V močále tiše leželi krokodýlové, podobní pruhům zkažené vody.

Šedozelené ruce zvedly příčné břevno a upevnily ho na místo. Pak ho přitáhly několika liánami tak pevně, že dřevo zaskřípalo.

Ona stála a pozorovala ho. Pak odněkud vytáhla střep zrcadla a připevnila ho na vrcholek svislého kůlu.

„Kabát,“ řekla.

Zvedl kabát a navlékl ho na příčný kůl. Dřevo nebylo dost dlouhé, takže poslední centimetry prázdných rukávů visely volně k zemi.

„A teď klobouk,“ pokračovala.

Ten byl vysoký, kulatý a černý. A leskl se.

Střípek zrcadla zářil v temnotě mezi okrajem klobouku a vysokým límcem kabátu.

„Bude to fungovat?“ zeptal se.

„Bude,“ přikývla. „Dokonce i zrcadla mají své zrcadlové obrazy. Se zrcadly musíme bojovat zase zrcadly.“ Stočila pohled k mezeře mezi stromy a ke štíhlé bílé věži v dálce. „Musíme najít její odraz.“

„Pak to bude muset zapůsobit hodně daleko.“

„Ano. Potřebujeme veškerou pomoc, kterou můžeme získat.“ Rozhlédla se mýtinou.

Přivolávala pana Jistou Cestu, Dobrou Paní Annu, Hotaloga Andrewse a Proroka Dlouhokroka. Asi to nebyli zvlášť skvělí bohové.

Byli to však ti nejlepší, jaké dokázala vytvořit.

Tohle je příběh o příbězích.

Nebo o tom, co to vlastně skutečně znamená být kmotříčkou sudičkou.

Najdete v něm ale i povídání o zrcadlech a zrcadlení.

V celém mnohovesmíru najdete zaostalé kmeny*, které nevěří zrcadlům a zrcadlení a nechťejí se dát fotografovat, protože, jak říkají, ty věci vám kradou kousek duše a duše je vlastně to, co člověka pohání. A ti lidé, kteří nosí mnohem více oblečení, se ušklíbají, že je to jenom taková pověra, a to navzdory skutečnosti, že jiní lidé, kteří větší část života tráví právě v prostředí magického či technického zobrazování, často skutečně ztrácejí na duševních kvalitách. U některých z nich se to většínou připisuje přepracování, u jiných zase příliš velké dávce odraženého záření.

Pověra. Jenže pověra nemusí být špatná.

Zrcadlo vás může připravit o kousek duše. Zrcadlo může obsahovat odraz celého vesmíru, nebe plného hvězd, a to v kousku skla ne silnějším než lidské vydechnutí.

Naučte se co nejvíc o zrcadlech, a budete znát téměř všechno.

Podívejte se do zrcadla...

... ještě hlouběji...

... do oranžového světla na vrcholku hory tisíce kilometrů vzdálené od onoho tlejícího vlahého močálu...

Místní lidé tu horu nazvali Medvědí. To proto, že se tam vyskytovalo mnoho divokých včel, nikoliv medvědů. Každý ví, že najít hnízdo lesních včel není snadné, a proto byli okolní vesničané patřičně pyšní na to „kdeže hledati med vědí“. To zapříčinilo jistou dávku výnosných nedorozumění. Do zdejších vesnic často vpochodovali rázným krokem cizinci, ověšení těž-

* Pozn. autora: *Když se nad tím zamyslíte, takhle je vlastně většinou označují lidé, kteří se od nich liší jen tím, že chodí více oblečení.*

kými samostříly, sítěmi a pastmi, a nadutě se dožadovali domorodého vůdce, který by je dovedl k medvědům. Protože většina místních obyvatel díky tomu celkem slušně žila z prodeje turistických průvodců, map medvědích jeskyní, vyřezávaných kukačkových hodin zdobených medvědy, medvědích poutnických holí a sladkého pečiva ve tvaru medvědů, nenašel tak nějak nikdo čas, aby upravit podobu onoho jména třeba na Medovědná.*

Hora byla tak lysá, jak jen hora může být.

Většina stromů se vzdala zhruba v polovině její výšky a dál rostla sem a tam jen nějaká ta patetická shrbená borovice, která holému temeni hory dodávala vzhled hlavy nešťastného plešatce, přehazujícího si sem a tam zbývající pár vlasů v marné snaze dokázat světu, že on stále ještě potřebuje obden šampon a vodu, a ne leštěnku a flanelový klůček.

Bylo to místo, kde se scházely čarodějky.

Dnešní noci zapláhl oheň na samém vrcholku hory. V blikavém světle se pohybovaly temné postavy.

Měsíc pomalu plul napříč krajkou jemných mraků.

Nakonec vysoká postava ve špičatém klobouku prohlásila: „To chcete říct, že všechny ostatní *taky* přinesly bramborový salát?“

* * *

* Pozn. autora: *Chybný přepis, někdy i výslovnost slov, může na druhé straně v některých případech představovat smrtelné nebezpečí. Tak například se stalo, že chamtivého Serifa z Al-Ybi kdysi ztratilo jakési pologramotné božstvo a v průběhu několika dalších dní potom se všechno, čeho se dotkl, změnilo v Zlotu, což bylo shodou okolností jméno malého trpaslíka z horské komunity vzdálené tisíce kilometrů od Al-Ybi. Chudák Zlota byl neodolatelným způsobem přitahován do onoho orientálního království a zázračně duplikován. O nějakých dva tisíce exemplářů zcela identického Zloty později se kletba vyčerpala. Dnešní obyvatelé Al-Ybi jsou proslulí neobvykle malým vzrůstem a výjimečně nevrloou povahou.*

V horách Beraní hlavy byla jedna čarodějka, která se sabatu neúčastnila. Čarodějky si večer vyrazí stejně rády jako každý jiný člověk, ale ona měla v tomhle případě mnohem důležitější schůzku. A nebyla to schůzka, která by se dala jen tak jednoduše odvolat.

Desideráta Dutá psala poslední vůli.

Když byla Desideráta Dutá děvčetem, dala jí babička čtyři důležité rady, aby vedly její nejisté mladistvé kroky po záludně křivolakých stezkách života.

Byly to tyhle:

Nikdy nevěř psu s oranžovýma očima.

Vždycky si zjisti jméno a adresu toho mládence.

Nikdy nevstupuj mezi dvě zrcadla.

Den co den, ať jdeš kamkoliv, se oblékej do čistého prádla. Nikdy nevíš, kdy tě srazí k zemi povoz nebo zabije splašený kůň, a kdyby pak lidé zjistili, že na sobě máš špinavé prádlo, musela bys zemřít hanbou.

Pak Desideráta vyrostla a stala se čarodějkou. Jedna z drobných výhod toho být čarodějkou je, že přesně víte, kdy zemřete, a můžete nosit takové prádlo, jaké se vám zlíbí.*

To ovšem bylo před více než osmdesáti lety, v době, kdy se vám skutečnost, že víte, kdy zemřete, zdála velmi zajímavá, protože v té době jste si byli – v duchu samozřejmě – jisti, že budete žít navěky.

To bylo tenkrát.

Tohle bylo teď.

Dnes se vám zdálo, že navěky zdaleka nevydrží tak dlouho jako kdysi.

Další poleno v krbu se rozpadlo na jemný popel. Desideráta se neunavovala tím, aby na letošní zimu objednávala nějaké palivo. Odporovalo by to veškeré logice.

A pak tady samozřejmě byla ještě tamta věc...

* Pozn. autora: *Což nám o čarodějkách hodně vypovídá.*

Opatrně ji zabalila do kusu hedvábného papíru a vytvořila podlouhlý tenký balíček. Teď přeložila dopis, napsala na něj adresu a zastrčila ho pod provázek, kterým převázala balíček. Tak, to bychom měli.

Zvedla hlavu. Desideráta byla už třicet let slepá, ale to pro ni nebyl žádný problém. Byla vždycky obdařena, pokud se to tak dá říci, darem vnitřního zraku. Takže ve chvíli, kdy jí oči vypověděly službu, upravila svůj vnitřní zrak tak, aby jí viděla do přítomnosti, což bylo mnohem snazší než hledět jí do budoucnosti. A protože oční bulvy okultismu nejsou závislé na světle, ušetřila navíc na svíčkách. Ve všem špatném je něco dobrého, když víte, kde hledat. Většinou se to říká.

Na stěně proti ní viselo zrcadlo.

Desiderátina tvář byla kulatá a růžová. Tvář v zrcadle – to nebyla ona.

Byl to obličej ženy zvyklé udílet příkazy. Desideráta nebyla ten typ, který by udílel příkazy. Ve skutečnosti spíše naopak.

Žena řekla: „Ty umíráš, Desideráto.“

„Ano, to je pravda.“

„Zestárla jsi. Byla jsi svým způsobem vždycky stará. Tvá síla je téměř ta tam.“

„Ani to nepopírám, Lilith,“ souhlasila Desideráta.

„Takže ona teď přijde o tvou ochranu.“

„Obávám se, že máš pravdu,“ přisvědčila pomalu Desideráta.

„Takže teď už je to jen mezi mnou a tou zlou ženskou z močálu. A já vyhraju.“

„Obávám se, že už to tak vypadá.“

„Měla sis najít nějakou zástupkyni.“

„Na to jsem nikdy neměla čas. Já moc neumím plánovat dopředu, vždyť víš.“

Tvář v zrcadle se zvětšila, jako kdyby žena na své straně přistoupila blíže ke sklu.

„*Prohrálas*, Desideráto Dutá.“

„Tak už to na světě chodí.“ Desideráta poněkud nejistě vstala a zvedla kus látky.

Zdálo se, že postavu v zrcadle začíná situace popouzet. Jasně cítila, že lidé, kteří prohráli, by měli vypadat zlomeně, a ne jako když se právě skvěle baví na vaše konto.

„Nechápeš snad, co to znamená *prohrát*?“

„No, někteří lidé v tom mají dokonale jasno,“ řekla Desideráta. „Sbohem, milady.“ Zakryla zrcadlo látkou.

Zpoza závěsu se ozvalo jen vzteklé nadechnutí a pak se kolem rozhostilo ticho.

Desideráta chvíli stála ztracená v myšlenkách.

Pak zvedla hlavu a řekla: „Právě se začala vařit voda. Neměl byste chuť na šálek čaje?“

NE, DĚKUJI VÁM, ozval se hlas přímo za ní.

„Čekáte dlouho?“

CELOU VĚČNOST.

„Ale nezdržuju vás, vidíte?“

JE TO KLIDNÁ NOC.

„Právě si vařím poslední šálek čaje. Myslím, že tam někde zbyla ještě jedna sušenka.“

NE, DĚKUJI.

„No, kdybyste náhodou dostal chuť něco zakousnout, je v tom hrnku na krbu. To je pravý klačský porcelán, věřil byste? Vyrobený pravým klačským řemeslníkem. Z Klače,“ dodala.

SKUTEČNĚ?

„V mládí jsem cestovala opravdu hodně.“

ANO?

„Krásné časy.“ Desideráta prohrábla oheň. „To bylo tím zaměstnáním. No, vždyť s vámi to bude něco podobného, myslím.“

ANO.

„Nikdy jsem nevěděla, kdy mě kdo povolá. Ale to vy budete taky znát, co? Hlavně to bývalo v kuchyních. Většinou se to odehrávalo v kuchyních. Někdy i na plesech, ale ve většině

případů to byla kuchyň.“ Zvedla konvici a nalila vařící vodu do čajníku na krbu.

SAMOZŘEJMĚ.

„Plnívala jsem jim jejich přání.“

Zdalo se, že tohle Smrtě poněkud zaskočilo.

PROSÍM? MYSLÍTE TAKOVÉ NĚCO JAKO... PROSTORNÉ ZÁSUVKY? NOVÉ VÝLEVKY? A TAKOVÉ TY VĚCI?

„Ale ne, ne. *Lidem*.“ Desideráta si povzdechla. „Je to opravdu velká zodpovědnost, být kmotříčkou sudičkou. Hlavně vědět, odkud pokud, víte? Z těch, kteří mají nárok na splnění přání, se často vyloupnou dosti nepříjemní lidé. Měl by jim člověk dát to, co *chtějí*, nebo co *potřebují*?“

Smrt vychovaně příkyvoval. Podle jeho názoru lidé dostanou, co se jim dá.

„Jako ta věc s tou Genovou –“ začala Desideráta.

Při tom jméně Smrt prudce zvedl hlavu.

GENOVA?

„Znáte to tam? No jistě, jak jinak.“

JÁ... JÁ TO ZNÁM SAMOZŘEJMĚ VŠUDE.

Výraz na Desiderátině tváři změkkl. Její vnitřní zrak zaletěl někam do dálky.

„Byly jsme dvě. Sudičky chodí ve dvou, víte, i když jsem slyšela, že někde dokonce ve třech. V práci sudiček je obrovská síla. Je to, jako když jste částí historie. No, takže to děvčátko se sice narodilo z nemanželského lože, ale to nic neznamenalo, víte, ne že by se ti dva nechtěli vzít, ale tak nějak se k tomu nedostali... a Lilith jí dala do vínku krásu a to, že si vezme prince. Pch! A od té doby na tom pracuje. Co jsem mohla dělat? S takovým darem se nedá nic moc dělat. Lilith zná moc příběhů. Děkala jsem, co jsem mohla, ale na Lilithině straně byla ta síla. Slyšela jsem, že teď v tom městě dokonce vládne. Mění celý kraj jenom proto, aby se její sudba naplnila! Ale teď už je stejně příliš pozdě. Tedy pro mě. Takže jsem svou zodpovědnost předala někomu jinému. Tak to u sudiček chodí. Sudičkou nikdo být *nechce*.

Kromě Lilith, samozřejmě. Ta je v tomhle směru trochu lízum cajzum, jestli mi rozumíte, takže za sebe posílám někoho jiného. Doufám jenom, že už není moc pozdě.“

Desideráta byla laskavá duše. Kmotřičky sudičky mají většinou dar hlubokého porozumění pro lidi a lidskou duši a to je to, proč jsou ty dobré neuvěřitelně laskavé a ty zlé neobyčejně mocné. Desideráta jen výjimečně používala silnějších slov, a když se tady vyjádřila velmi opatrným výrazem „lízum cajzum“, vyjadřovala tím své přesvědčení, že osoba, o které mluví, se už pohybuje několik kilometrů za obzorem přičetnosti a stále zrychluje.

Nalila si šálek čaje.

„To je ta potíž s vnitřním zrakem,“ řekla po chvíli. „Člověk *vidí*, co se stane v budoucnosti, ale neví, co to *znamená*. Viděla jsem budoucnost. Viděla jsem kočár vykouzlený z velké dýně. A to je přece nemožné. A s tím kočárem jely myši proměněné ve sloužící, což je velmi nepravděpodobné. A pak tam bylo něco o hodinách, které tlučou půlnoc, a o skleněném střevení. A to všechno se stane. Protože tak se příběhy odvíjejí. Nakonec jsem si pomyslela: Zním jisté lidi, a ti dokážou *přinutit* příběhy, aby fungovaly *po jejich*.“

Znovu si povzdechla. „Přála bych si, abych do té Genovy mohla zajet sama. Teplo by mně udělalo dobře. A ke všemu ještě bude Tlusté úterý. Za starých časů jsem do Genovy jezdila na Tlusté úterý rok co rok.“

Rozhostilo se ticho plné očekávání.

Pak řekl Smrt: NEMÁ TO PŘEDPOKLÁDÁM ZNAMENAT, ŽE MĚ ŽÁDÁTE, ABYCH VÁM SPLNIL PŘÁNÍ?

„To určitě! *Nikdo* neplní přání kmotřičkám sudičkám.“ Desideráta se znovu kamsi zahleděla svým vnitřním zrakem a pokračovala jakoby spíš pro sebe. „Vidíte? Musím dostat do Genovy ty tři. Musím je tam dostat, protože jsem je tam *viděla*. Musí ale být všechny tři. A s lidmi, jako jsou ony, to není nijak snadné. Musím použít hlavologii. Musím je nějak přinutit k tomu, aby

se tam vypravily dobrovolně. Řekněte Esme Zlopočasné, že někam musí jet, a ona tam nepojede *právě proto*. Takže jí musíte říct, aby tam za žádnou cenu nejezdila, a rozběhne se tam i po rozbitém skle. Tak už to s rodinou Zlopočasných chodí, víte? Nikdy nevědí, kdy jsou poraženi.“

Zdálo se, že jí najednou přišlo něco k smíchu.

„Ale *jeden člen té rodiny* se to teď konečně bude muset naučit.“

Smrť mlčel. Jak si Desideráta uvědomila, z jeho pohledu byla prohra něco, s čím se nakonec setkal každý.

Dopila svůj čaj. Pak vstala, s určitou obřadností si nasadila svůj špičatý klobouk a kulhavým krokem vyšla zadními dveřmi ven.

Nedaleko domu byla ve skupince stromů vykopaná hluboká podlouhlá jáma, do které někdo ohleduplně spustil krátký žebřík. Slezla do jámy a s menšími obtížemi vystrčila žebřík nahoru na trávu. Pak si lehla. Pak si sedla.

„Pan Rohovec, ten troll dole na pile, dělá překrásné rakve, pokud vám samozřejmě nevadí borovice.“

SPOLEHNĚTE SE, ŽE TO Povedu v PATRNOSTI.

„Dohodla jsem se s pytlákem Říhou, aby mi vykopal tuhle jámu,“ pokračovala plynule v řeči, „a až půjde z lesa, tak se tady zastaví a zasype ji. Mám ráda všechno v pořádku. Takže vzhůru tou cestou bílou, úvozem podle černých skal, mistře!“

COŽE? AHA. SLOVNÍ OBRAT.

Pozvedl kosu.

Desideráta Dutá odešla na věčný odpočinek.

„No prosím,“ prohlásila. „Tak zatím to bylo snadné. Jak to asi bude pokračovat?“

A teď jsme v Genově. Kouzelné království. Diamantové město. Šťastná země.

Ve středu města stojí mezi dvěma zrcadly žena a pozoruje, jak se její obrazy odrážejí do nekonečna.

Obě zrcadla se nacházejí ve středu osmiúhelníku zhotoveného ze zrcadel, stojícího pod otevřenou oblohou na vrcholku nejvyšší věže paláce. Objevovalo se tady tolik odrazů, že bylo nesmírně obtížné rozeznat, kde končí zrcadla a začíná skutečný člověk.

Jmenovala se lady Lilith de Tempscire, přestože během svého dlouhého, událostmi nabitého života slyšela na mnoho jiných jmen. A bylo tady něco, co si někteří lidé neuvědomí za celý život, ale co si ona uvědomila velmi záhy. Jestliže to na tomhle světě chcete někam dotáhnout – a ona se hned na začátku rozhodla, že to dotáhne tak daleko, jak daleko to půjde –, nelpíte na jménech a čerpáte sílu všude, kde je to jen trochu možné. Pohřbila tři manžely a alespoň dva z nich už byli v té chvíli mrtví.

Taky musíte hodně cestovat. Měňte země a jména, a pokud to vezmete správně do ruky, není pro vás svět nic než bezmocný měkkýš. Tak například na to, aby se stala lady, jí stačilo ujet pouhých sto šedesát kilometrů.

Teď už byla ochotná urazit jakoukoliv vzdálenost...

Obě hlavní zrcadla byla postavena proti sobě, ale ne docela. Stála mírně posunutá, takže se Lilith mohla podívat přes rameno a pozorovat, jak její mnohočetný obraz ubíhá vnitřním vesmírem zrcadla.

Cítila, jak se vlévá *sama do sebe* a zmnožuje se díky nekonečným odrazům.

Když si Lilith povzdechla a vykročila z Vesmíru mezi zrcadly, stalo se něco úžasného. Její obrazy, podobné trojrozměrným stínům, v zrcadlech ještě nějakou dobu setrvaly a teprve pak začaly pomalu mizet.

Tak... Desideráta umírá. Ta přebytečná stará hlupačka. Do všeho chtěla mluvit. Zaslouží si smrt. Ta stará nikdy nepochopila, jakou moc vlastně ovládá. Patřila k lidem, kteří měli strach dělat dobro, aby tím náhodou někomu neublížili. Tihle lidé berou věci tak vážně, že dostávají morální zácpu, když mají splnit přání byt' jediného mravence.

Lilith se z vrcholu věže rozhlédla po městě a krajině za hradbami. Výborně, takže teď už jí konečně nebude nic překážet. Ta hloupá vídú ženská v močálech představuje pouhou malou nepříjemnost, protože ničemu nerozumí.

Takže teď už nic nestálo Lilith v cestě k tomu, co milovala ze všeho nejvíc.

Ke šťastnému konci.

Sabat na vrcholku hory se zatím poněkud uklidnil.

Umělci a spisovatelé měli vždycky poněkud přehnané představy o tom, co se na takových sabatech děje. To vyplývá z toho, že většina z nich zbytečně dlouho pobývala v malých nevětráných místnostech se zataženými závěsy, místo aby se šli proběhnout na čerstvým vzduchu.

Tak například je tady ten nahatý tanec. V průměrných zeměpisných šířkách a při normální teplotě byste našli jen několik nocí, kdy byste mohli tančit o půlnoci neoblečení, a to nemluvíme o ostrých kamenech, trnech a zatoulaných jezcích.

Pak se mluví o bozích s hlavou kozla. Většina čarodějek v bohy nevěří. Vědí samozřejmě, že bohové existují. Občas s nimi dokonce přicházejí tak nebo onak do styku. Jenže na ně nevěří. Na to je znají příliš dobře. Je to, jako kdyby měly věřit na pošťáka.

Dále je tady otázka jídla a pití – hadi, štíři a tak dále. Ve skutečnosti si čarodějky na takové věci ani v nejmenším nepotrpí. To nejhorší, co byste při jejich stolování mohli objevit, je pravděpodobně zvyk některých starších čarodějek milujících perníčky namáčet si je do čaje tak sladkého, že by v něm zůstala stát lžička. Možná byste se otráslí, kdybyste zjistili, že když se jim zdá čaj příliš horký, upíjejí ho dokonce z talířků. Častokrát svou činnost navíc doprovázejí zvuky, které si běžně spojujeme s levnějšími systémy odpadního potrubí. Možná že takové žabí stehýnko, nebo něco podobného, by přece jen bylo o něco přijatelnější.

Hodně se toho namluvilo i o kouzelných mastech. Tady se umělci a spisovatelé dostali (ale jen čiročirou náhodou) na mnohem jistější půdu. Většina čarodějek je už v letech, a to je doba, kdy pro vás začne mít různé mazání svůj půvab, a alespoň dvě z těch dnes přítomných byly namazány proslulou hrudní mastí Bábi Zlopočasně, vyrobenou z šalvěje a husího sádra. Ta mast vám sice neumožní létat ani nepřivolá věštecké vize, ale opravdu vás *uchrání* před nastuzením i jinými nemocemi. Důvodů pro tento zaručený výsledek je několik, ale jedním z hlavních je její aroma, které už druhý týden zesílí natolik, že se k vám nikdo neodváží přiblížit tak blízko, abyste od něj mohli něco chytit.

A nakonec si vezměte sabaty samotné. Naše průměrná čarodějka není od přírody tvorem skupinovým, rozhodně ne tam, kde jsou zúčastněny ostatní čarodějky. Dochází ke srážkám dominantních osobností. Přestože nevytvářejí žádné skupiny, existuje mezi nimi určitý počet skupinových náčelnic. Základní nepsaný zákon čarodějnictví praví: „Nedělej, co chceš, dělej, co říkám.“ Přirozený počet účastnic čarodějně rady je jedna. Čarodějky se obvykle scházejí jen tehdy, když už se tomu nemohou vyhnout.

Jako teď.

Rozhovor, který začal u Desiderátiny nepřítomnosti, se celkem pochopitelně stočil k stoupajícímu nedostatku čarodějek.*

„Cože, nikoho?“ říkala právě Bábi Zlopočasná.

„Nikoho,“ přikývla Kmotra Vařbujónová. „Řekla bych, že to je tedy hrozné,“ zabručela Bábi Zlopočasná. „Přímo pohoršující.“

„Jakže?“ nastavila ucho prastará Babička Stěhovalová.

„Říká, že je to pohoršující!“ křikla jí do ucha Kmotra Vařbujónová.

* Pozn. autora: *Desideráta zaslala via Babička Stěhovalová lístek, kterým žádala, aby byla omluvena za příčinou toho, že bude mrtvá. Vnitřní zrak vám umožňuje zorganizovat si dokonale své společenské záležitosti.*

„Jakže?“

„Není tady žádné děvče, které by po ní převzalo živnost! Jako že by nastoupilo na Desiderátino místo!“

„Oh.“

Význam právě odeznělého prohlášení se pomalu vstřebával.

„Jestli některá nechcete škraloup, ráda si ho vezmu,“ zazněl do ticha hlas Stařenky Oggové.

„Něco takového se za našich mladých dnů nemohlo přihodit,“ pokračovala v rozhořčených úvahách Bábi Zlopočasná.

„Jen na téhle straně hor bylo bůhví kolik čarodějek. To ovšem bylo samozřejmě ještě předtím, než začaly všechny tyhle –“ mávla pohrdavě rukou, „– zábavy. Dneska každý myslí jen na zábavy. My, když jsem byla mladé děvče, jsme nikdy nepořádaly takovéhle zábavy. Na to nebyl čas.“

„Tempo rámus tentur,“ prohlásila Stařenka Oggová.

„Cože?“

„Tempo rámus tentur. To znamená jako, že tehdy bylo tehdy, a teď je teď,“ odpověděla Stařenka.*

„Nepotřebuju nikoho, aby mi to vysvětloval, Gyto Oggová. Já *poznám*, kdy je teď.“

„Musíš jít s dobou.“

„To bych tedy nevěděla proč. Nevidím jediný důvod, proč bych –“

„Takže to vypadá, že si budeme muset znovu upravit hranice,“ vskočila jí do řeči Kmotra Vařbujónová.

„No, to já nemůžu,“ ohradila se okamžitě Bábi Zlopočasná. „Už se starám o tři vesnice. Moje koště pomalu ani nestačí vychladnout.“

„No dobrá, jenže když teď zemřela Desideráta Dutá, je nás na to málo,“ trvala na svém Kmotra Vařbujónová. „Já vím, že

* Pozn. překl.: *Stařenka Oggová přetéká klasickou moudrostí. Použila část prastarého citátu „Tempora mutantur, nos et mutamur in illis“, tedy „Časy se mění a my s nimi“.*

už toho moc nezastala, tím spíš, že měla ještě to druhé zaměstnání, ale byla tam. A o to právě jde. Aby tam někdo byl. To je přece to, proč se tomu říká *místní* čarodějka.“

Čtyři čarodějky zachmuřeně zíraly do ohně. Tedy přesněji řečeno tři z nich. Stařenka Oggová, která se na většinu věcí dívala z té lepší stránky, si napíchla na zelenou větévku krajíček chleba a dělala si nad ohněm topinku.

„V Proutěných Sířovicích mají mága,“ zamyslela se najednou Kmotra Vařbujónová. „Když tenkrát odešla Tetka Hopčiperná, poslali si místní do Ankh-Morporku pro mága. Je to skutečný mág. Má hůl. Má tam pracovnu a bůhví co a na dveřích má mraznou cedulku s nápisem. Je na ní napsáno ‚Mág‘.“

Čarodějky si povzdechly.

„Paní Připalníková to už má taky za sebou,“ pokývala hlavou Kmotra Vařbujónová. „A Baběnka Obracelová jakbysmet.“

„Vážně? Stará Mabel Obracelová? Ta taky?“ vyletělo Stařence Oggové užasle z úst spolu s deštěm drobečků. „Kolik jí vlastně bylo?“

„Sto devatenáct,“ odpověděla jí Kmotra Vařbujónová. „Ale já jí vždycky říkala ‚lozit po horách, to není nic pro ženskou ve tvém věku‘, jenže myslíte, že mě poslechla?“

„Někteří lidé už jsou prostě takoví. Tvrdohlaví jako mezci,“ přikývla Bábi Zlopočasná. „Řekněte jim, že nesmějí to nebo ono, a nedají pokoj, dokud to nezkusí.“

„No, já dokonce slyšela její poslední slova,“ pochlubila se Kmotra.

„A co řekla?“ zajímala se Bábi.

„Pokud si to dobře pamatuju, tak to bylo ‚ale do prkenný vohrady‘,“ odpověděla Kmotra.

„Jo, to je přesně ten způsob, jak by si to byla přála,“ zamyslela se Stařenka Oggová. Ostatní čarodějky souhlasně pokyvovaly hlavami.

„Víte... mám strach, aby to nebyl soumrak čarodějek v horách Beraní hlavy,“ ozvala se po nějaké chvíli Kmotra Vařbujónová.

Čarodějky znovu upřely zasmušilé pohledy do ohně.

„Nepřinesla náhodou některá z vás ibiškové žužu?“ přerušila za dalších pár minut jejich mlčení s nadějí v hlase Stařenka Oggová.

Bábi Zlopočasná se rozhlédla po sestřích čarodějkách. Kmotru Vařbujónovou nesnášela, protože ta měla na opačné straně hor školu, kde získala ten ošklivý zvyk, že když ji někdo vyprovokoval, vzdorovala mu velmi logickými argumenty. A Babička Stěhovalová byla pravděpodobně ta nejneschopnější všctkyně v dějinách věštcství. Se Stařenkou Oggovou Bábi taky nemohla ve všem souhlasit, i když to vlastně byla její nejlepší přítelkyně.

„A co takhle mladá Magráta?“ nadhodila najednou Babička Stěhovalová s nevinným výrazem. „Její obvod má velký kus hranic společných s Desiderátným obvodem. Možná že by si mohla přibrat nějaký ten kousek navíc?“

Bábi Zlopočasná a Stařenka Oggová si vyměnily pohledy.

„Vždyť ta to má v hlavě trochu pomotané,“ řekla nakonec Bábi.

„No tak, Esme, nepřeháněj,“ mírnila ji Stařenka Oggová.

„No, *já* tomu říkám pomotané,“ trvala na svém Bábi. „Nevykládej mi, že všechny ty její řeči o nějakém podivném příbuzenství a o tom, kým z rodiny by vlastně chtěla být, nenaznačují, že to v hlavě nemá trochu pomotané.“

„Ale ona přece nikdy nic tak divného neříkala,“ nedala se Stařenka Oggová. „Tvrdila jen, že by chtěla být především sama sebou a –“

„No vždyť to povídám,“ zarazila ji Bábi Zlopočasná. „Já jí řekla: Simplicity Česneková byla tvoje matka, Araminta Česneková tvoje babička. Jolanda Česneková je tvoje teta a ty jsi svoje... ty jsi svoje *já*.“

Pak se opřela o kmen stromu za zády se spokojeným výrazem člověka, který právě vyřešil všechno, co by se někomu ve spojení s osobní krizí mohlo zdát nejasné.

„Jenže ona stejně neposlouchá,“ dodala.

Kmotra Vařbujónová nakrčila čelo.

„Magráta?“ prohlásila zamyšleně. Pokusila si v duchu představit nejmladší čarodějkou hor Beraní hlavy a vybavila se jí – no ne právě tvář, ale jen jakýsi výraz beznadějně dobré vůle s vodovými očima, nejasný obrys těla podobného hoblovanému prknu a vlasy zcuhané jako kopka sena po bouři. Neúnavná pracovnice na poli dobrých činů. Neustále starostlivá a ustaraná. Typ osoby, která zachraňuje holátka vypadlá z hnízda a pláče, když pojdou, což je ovšem úloha, kterou laskavá Matka Příroda malým ptáčatům vypadlým z hnízda určila.

„No, nezdá se mi, že by to bylo zrovna pro ni,“ zavrtěla nakonec hlavou.

„A taky řekla, že se musí naučit být mnohem asertivnější,“ ušklíbala se Bábi.

„No, na tom není nic špatného,“ rozveselila se Stařenka. „Být čarodějkou znamená hlavně ovládnout umění asertivity.“

„Já přece nikdy neřekla, že je na tom něco špatného. Můžeš být tak asertivní, jak chceš, to říkám já, dokud ovšem nejsi nasertivní a děláš, co se ti řekne.“

„Neškrabte si to a ono se vám to za nějaký ten den zahojí,“ prohlásila Babička Stěhovalová.

Ostatní tři čarodějky se k ní obrátily pro případ, že by řekla ještě něco. Po chvíli bylo jasné, že se to nestane.

„A taky vede ty – co to vede, Gyto?“ pokračovala Bábi.

„Kurzy sebebrany,“ odpověděla Stařenka.

„No ale vždyť je to čarodějka!“ užasla Kmotra Vařbujónová.

„Já jí to taky říkala,“ přikývla Bábi Zlopočasná, která celý život kráčela beze strachu místy plnými banditů a divoké zvěře, s jistotou, že ani noční temnota horského pralesa nemůže skrývat nic, co by bylo strašnější než ona sama. „Ona mi na to odpověděla, že to není důležité. *Že to není důležité!* To mi na to řekla.“

„On jí tam stejně nikdo nechodí,“ uklidňovala ji Stařenka Oggová.

„Já si myslela, že se provdá za krále,“ nadhodila Kmotra Vařbujónová.

„To si myslel každý,“ souhlasila Stařenka. „Jenže znáš Magrátu. Je otevřená myšlenkám. Prostě si dá všechno nakukat. Teď prostě tvrdí, že odmítá být sexuálním objektem.“

Všechny se nad tím zamyslely. Nakonec se ozvala Kmotra Vařbujónová a řekla pomalu, tónem někoho, kdo se vynořuje z hlubin užaslého pochopení: „Ale vždyť ona nikdy sexuálním objektem *nebyla*.“

„Já vám můžu jen s radostí říct, že ani nevím, *co* to sexuální objekt vlastně je,“ prohlásila Bábí Zlopočasná pevně.

„Já jo,“ rozzářila se Stařenka Oggová.

Jako na povel se k ní otočily tři hlavy.

„Náš Štěpán kdysi jeden přivezl z cizozemských krajů.“

Pohledy se ani nezachvěly.

„Bylo to hnědé, mělo to na sobě korálky a nahoře dvě malé dírky, aby se tam dal protáhnout provázek.“

Pohledy se neodvracely.

„No, on o tom tvrdil, že je to, co jste říkaly,“ dodávala Stařenka.

„Já si myslím, že mluvíš o symbolu plodnosti,“ snažila se jí Kmotra Vařbujónová zbytečně pomoci z rozpaků.

Bábí zavrtěla hlavou.

„Podle toho, jak jsi to popsala, se mi zdá, že se to Magrátě vůbec nepodobá –“ začala Bábí.

„A netvrďte mi, že to vážně stojí celou pětku,“ prohlásila rezolutně stará Babička Stěhovalová, která, jak se zdálo, řešila své problémy v jiném čase a na jiném místě.

Nikdo nikdy nebyl s to odhadnout v jakém a kde.

Bylo to jedno z rizik, která s sebou nesl dar vnitřního zraku. Lidská mysl není navržena tak, aby se vrhala dopředu a zase dozadu po té mocné dálnici času a může se stát, tak jako v tomto případě, že se utrhne ze svého stálého kotviště, pomalu bloudí sem a tam a jen příležitostně se vrátí do přístavu, který je jí ze

všeho nejpovědomější. Babička Stěhovalová byla prostě časově nezaostřená. To znamená, že když jste s ní mluvili v srpnu, pravděpodobně vám naslouchala v dubnu. Nejlepší způsob, jak se s ní dorozumět, bylo říci jí něco teď a doufat, že na to zareaguje, až její mysl přistě poputuje kolem.

Bábi pokusně zamávala Babičce rukou před nevidoucíma očima.

„Už je zase ta tam,“ řekla.

„No, jestli to tedy nemůže vzít Magráta, je tady Milča Fajnadějná, víte, ta z Dílů,“ řekla Kmotra Vařbujónová. „To děvče umí vzít za práci. A když dovolíte, šilhá ještě víc než Magráta.“

„No, na tom není nic špatného. Když čarodějka šilhá, může jí to být jenom k dobru,“ přikývla Bábi Zlopočasná.

„Jo, jenže to taky musí umět využít,“ zabručela Stařenka Oggová. „Stará Gerta Šimůnková taky šilhala a pamatujete si? Všechna zlá zaříkadla vždycky vrhala na špičku vlastního nosu. Lidí si nesmějí myslet, že můžou klidně namíchnout čarodějkou, protože ta si pak prostě zamumlá sama pro sebe několik kleteb a upadne jí vlastní nos. To nesmíme dovolit!“

Znovu se všechny zahleděly do ohně.

„Předpokládám, že Desideráta si ne zvolila svou nástupkyni sama?“ řekla Kmotra Vařbujónová.

„To by tak nějak nešlo,“ zavrtěla hlavou Bábi Zlopočasná. „Takhle se to u nás nedělá.“

„Já vím, ale Desideráta tady žila přece jen tak jako napřeskáčku. Víte, kvůli tomu zaměstnání, myslím. Vždyť byla pořád někde v cizích krajích.“

„Já nemám cizí kraje ráda,“ zabručela Bábi.

„Ale v Ankh-Morporku jsi byla,“ upozornila ji opatrně Stařenka. „To je taky cizí kraj.“

„Ne, to tedy není. Jenom je to strašný kus cesty odsud. To vůbec není totéž jako cizí kraj. Cizí kraj je tam, kde na tebe hulahají v nesrozumitelném jazyce, cpou do sebe různé podivné blafy

a uctívají, abys věděla, *předměty*," odsekla jí Bábi Zlopočasná, tato diplomatka dobré vůle. „Cizí kraj může být i někde neda-leko, zvlášť když si nedáš pozor. Fí," dodala zamýšleně. „Vždyť ona si z těch cizích krajů mohla přivést prakticky cokoliv.“

„Kdysi mi přivezla moc hezký modrobílý talíř," zavzpomí-nala Stařenka Oggová.

„To je ono," napadlo najednou Kmotru Vařbujónovou. „Ně-kdo by měl zajít do její chalupy a porozhlédnout se tam. Měla tam dost hezkých věcí. Je to hrozné pomýšlení, představit si, že by tam vlezl nějaký lump a vyraboval to.“

„Já si nedovedu představit, že by se nějaký lump odvážil vloupat čarodějce do –“ začala Bábi, ale najednou zmlkla, jako když utne.

„No, vlastně ano," pokračovala najednou až podezřele krot-ce. „To je skvělý nápad. Já na to dohlédnu sama.“

„Nedělej si s tím starosti, Esme, já tam klidně zaskočím," prohlásila dost vehementně Stařenka Oggová, kterou, jak se zdálo, také něco napadlo. „Mám to přímo na cestě domů, žádný problém.“

„Ale ty se přece potřebuješ dostat kvůli rodině domů co nejdříve," ozvala se Bábi. „Nezdržuj se. Pro mě je to maličkost.“

„Ale to přece není žádné zdržování," odpověděla jí Stařenka Oggová.

„Proč by ses měla ve svém věku zbytečně trmácet kus cesty," usmála se nakysle Bábi Zlopočasná.

Chvilku na sebe upřeně zíraly.

„No, já nevím, proč se tak dohadujete," přerušila je Kmotra Vařbujónová. „Nebylo by lepší, kdybyste tam zašly spolu, místo abyste se tady zbytečně hádaly?“

„Zítra ráno mám nějakou práci," odpověděla Bábi. „Co takhle po obědě?“

„Dobrá," přikývla Stařenka Oggová. „Sejdeme se přímo u ní. Hned po obědě.“

„Kdysi jsme taky jeden měli, ale ten kousek, který jsi odšrou-

bovala, upadl a ztratil se,“ uzavřela celou diskusi Babička Stěhovalová.

Pytlák Říha vhodil do jámy poslední lopatu hlíny. Cítil, že by měl říci pár slov.

„Takže to bysme měli,“ prohlásil.

Patřila v každém případě k těm slušným čarodějkám, pomyslel si, když se vracel ranním šerem k domku. Některé z těch ostatních – i když to jsou jistě úžasné ženy, dodával v duchu spěšně, ty nejskvělejší, jakým se může člověk v životě vyhnout – byly přece jen trošku příliš panovačné. Paní Dutá byla vždycky ochotná vyslechnout, politovat, a někdy dokonce i pomoci.

Na kuchyňském stole ležel tenký podlouhlý balíček, malá hromádka mincí a obálka.

Otevřel obálku, přestože nebyla adresována jemu.

Uvnitř byla menší obálka a kus popsaného papíru.

Na papíře bylo napsáno: Dobře tě vidím, Alberte Řího. Doruč ten bálklíček a opálku, a esli se jenom pokusíš nasísnout dovnitř, stane se ti něco opravdu hrošného. Jáko profoušionální kmoťříčka soudučka nesmim nikoho proklíst, ale můžu ti předpovědět, že by to asijc zachrňovalo, že tě pokusí vtekly vlk a tvoje noha prozelená a zmodročerná a pak ti upadne pryč. A neptej se mě, jakvá že to vím, a ani nemůžeš, páč sem mrtvá. S postravem Desideráta.

Balíček bral se stolu s pevně zavřenýma očima.

V mocném magickém poli Zeměplochy cestuje světlo velmi pomalu, což znamená, že stejně pomalu cestuje i čas. Jak říká Stařenka Oggová, když je v Genově svačina, tady je úterý...

Jenže v Genově právě svítalo. Lilith seděla ve své věži, používala zrcadlo a vysílala svůj odraz, aby se rozhlížel světem. Pátrala a hledala.

Kdekoliv se zatřpytil hřeben vlny, kdekoliv se leskla ledová plocha, kdekoliv bylo zrcadlo nebo se světlo odráželo od vodní

hladiny, mohla vyhlédnout ven a podívat se kolem. Nepotřebovali jste kouzelné zrcadlo. Stačila jakákoliv zrcadlová plocha, když jste věděli, jak ji použít. A Lilith, třpytící se silou milionů odrazů, to dobře věděla.

Kdesi hluboko v ní hlodala drobná pochybnost. Desideráta se *toho* nejspíš zbavila. Ona už byla taková. Svědomitá. A asi to dala té hloupé holce s vodnatýma očima, která ji občas navštívila v domku, té, co nosila lacinou bižuterii a neměla ten nejmenší vkus v oblékání. Hrozný typ.

Jenže Lilith si chtěla být jistá. Nebyla by tam, kde dnes byla, kdyby si nebyla jistá dnes a denně.

V kalužích a oknech po celém Lancre se vždy na okamžik zjevila Lilithina tvář a pak se přesouvala dál...

A teď přišlo ráno i do Lancre. Pralesem táhly podzimní mlhy.

Bábi Zlopočasná otevřela zadní dveře Desiderátina domku. Nebyly zavřené. Jediný návštěvník, kterého Desideráta očekávala, byl takové povahy, že by ho zámek stejně nezadržel.

„Dala se pohrbít vzadu na zahradě,“ ozval se jí hlas za zády. Byla to Stařenka Oggová.

Bábi uvažovala o dalším tahu. Jakmile by poukázala na to, že Stařenka přišla do domku mnohem dřív s úmyslem prohledat ho, dočkala by se reakce v podobě dotazu, co tady pak v tuhle ranní hodinu dělá sama Bábi. Kdyby měla dost času, jistě by si dokázala vymyslet něco, co by znělo logicky. Za těchto okolností se však zdálo, že bude nejjednodušší dělat, jako že je všechno v naprostém pořádku.

„No ano,“ odpověděla proto klidně, „ona Desideráta byla svým způsobem skutečně až úzkostlivě pečlivá.“

„No, já myslím, že to bylo tou její prací,“ souhlasila Stařenka Oggová, protlačila se kolem Bábi a pátravě se rozhlédla pokojem. „V takovém zaměstnání musíš vést v patrnosti spoustu věcí a nesmíš je pouštět ani na chvilku ze zřetele. Fúj! To je ale velká kočka!“

„To je lev,“ poučila ji Bábi Zlopočasná a vrhla pohled na vycpanou lví hlavu nad krbem.

„To tedy musel zvenčí narazit do té zdi pěknou rychlostí, když prošel hlavou až do obývacího,“ naklonila Stařenka Oggová hlavu ke straně.

„Někdo ho zabil,“ odpověděla napůl úst Bábi Zlopočasná a začala prohlížet místnost.

„No bodej,“ přikývla s pochopením Stařenka Oggová. „Kdybich já viděla, že se mi něco takového pokouší prohodit stěnou do baráku, utloukla bych to pohrabáčem.“

Neexistuje nic takového jako typický dům čarodějky, ale jestliže bychom chtěli popsat netypický dům čarodějky, byl by to tenhle. Kromě mnoha vycpaných zvířecích hlav se skleněnými očima byly stěny pokryty policemi s knihami a množstvím akvarelů. Ve stojánku na deštníky stálo domorodé kopí. Namísto mnohem obvyklejší keramiky a kameniny stály na prádelníku cizokrajně vyhlížející mosazné nádoby a jemný modravý porcelán. Na celém místě nebylo vidět jedinou suchou květinu, zato bylo po celém pokoji množství knih, z nichž většina byla vyplněna drobným, úhledným Desiderátiým rukopisem. Celý stůl byl pokryt čímsi, co pravděpodobně byly mapy, nakreslené s největší pečlivostí.

Bábi Zlopočasná neměla mapy ráda. Měla instinktivní pocit, že se v nich zem prodává příliš lacino.

„No, je vidět, že se opravdu zmohla,“ ozvala se Stařenka Oggová, zvedla jemně vyřezávaný vějíř ze slonoviny a začala se jím koketně ovívat.*

„No, ona to měla dost snadné,“ řekla Bábi a otevřela několik zásuvek, do kterých nahlédla. Přejela prsty po římse krbu a zkoumavě se na ně podívala.

* Pozn. autora: *Stařenka Oggová samozřejmě neměla nejmenší zdání o tom, co to taková koketa je, i když by pravděpodobně zkusila hádat.*

„Taky si mohla udělat chvilku čas a přejet krb prachovkou,“ zabručela nepřítomně. „Já bych si nedovolila umřít a nechat svůj dům v takovém stavu.“

„Zajímalo by mě, kde nechala... vždyť víš... *to*?“ prohlásila Stařenka, která právě otevřela dvířka velkých stojacích hodin a nahlížela dovnitř.

„Styď se, Gyto Oggová,“ zvýšila Bábi hlas. „Nejsme tady proto, abychom hledaly *tamto*.“

„Samozřejmě, že ne. Jen mě to tak napadlo...“ Stařenka Oggová se nenápadně postavila na špičky a pokoušela se nahlédnout na skříň.

„Gyto! Styď se! Běž a udělej nám hrnek čaje!“

„Hm, no dobrá.“

Stařenka Oggová s nesrozumitelným brumláním zmizela v kuchyni. Za několik vteřin odtamtud dolehlo do obývacího pokoje skřípění ruční pumpy na vodu.

Bábi Zlopočasná nenápadně přešla ke křeslu a bleskovým pohybem zašmátrala pod polštáři.

Z vedlejší místnosti sem dolehlo jakési podivné klepání. Spěšně se narovнала.

„Neřekla bych, že by to mohlo být pod výlevkou,“ zavolala.

Odpověď Stařenky Oggové byla nesrozumitelná.

Bábi chvilku vyčkávala a pak se rychle přesunula k velkému krbu. Naklonila se a začala rukou šmátrat uvnitř.

„Hledáš něco, Esme?“ ozval se jí Stařenčin hlas přímo za zády.

„Je to hrozně zanesené, samé saze,“ odpověděla Bábi a rychle se narovнала. „Hrůza.“

„Takže to není ani tam nahoře?“ zacukrovala Stařenka Oggová sladce.

„Nemám nejmenší tušení, o čem to mluvíš.“

„No, přede mnou se přetvařovat nemusíš. Každý přece ví, že to měla,“ rozhodla se Stařenka Oggová řešit věci přímo.

„Patří to k jejímu zaměstnání. Vždyť prakticky vzato, *to* je to zaměstnání.“

„Nó... dobrá, řekněme, že jsem se na to chtěla jenom podívat,“ připouštěla váhavě Bábi Zlopočasná. „Jen tak si to chvíli podržet v ruce. Ani mě nenadlo, že bych to mohla *použít*. Nikdy bych žádnou z těch věcíček nepoužila. Vždyť jsem je v životě viděla sotva jednou nebo dvakrát. Ono už jich dneska tolik není.“

Stařenka Oggová přikývla. „To je tím, že není k sehnání to pravé dřevo.“

„Myslíš, že se s ní dala pohřbít?“

„Neřekla bych. Já bych se s ní rozhodně pohřbít nedala. Taková věc – to je velká zodpovědnost. No, vždyť sama víš, že by stejně pohřbená nezůstala. Taková věc chce být používána. Chřestila by ti celý ten čas v rakvi. Vždyť víš, jaké jsou s nimi potíže.“

Pak se trochu uvolnila. „Tak já připravím věci na čaj,“ usmála se, „a ty zatop.“

Pak znovu zmizela v kuchyni.

Bábi Zlopočasná se natáhla na krbovou římsu pro sirky a pak si uvědomila, že tam žádné nebudou. Desideráta vždycky říkala, že je příliš zaměstnaná, než aby se v domě obešla bez magie. I prádlo se jí pralo samo.

Bábi sice neschvalovala, když se magie používala k domácím pracím, ale nebyla právě naložená a navíc toužila po čaji.

Hodila na ohniště několik polen a chvílku se na ně zachmuřeně dívala s takovým výrazem, že dřevo zakrátko vzplálo studem.

A právě v té chvíli si Bábi všimla látkou zahaleného zrcadla.

„Zakrývala ho?“ zavrtila zamyšleně hlavou. „Nikdy by mě nenapadlo, že by se stará Desideráta bála bouřky.“

Stáhla látku.

Upřela pohled do zrcadla.

Jen málo lidí na světě se dokázalo ovládat lépe než Bábi Zlopočasná. Její sebeovládání bylo pevné jako prut lité oceli. A asi stejně ohebné.

Jedinou ranou rozbila zrcadlo.

* * *

Lilith, sedící uprostřed svých zrcadel, se prudce narovнала.

Ona?

Tvář byla samozřejmě jiná. Starší. Bylo to přece tak dávno. Ale oči se nemění a čarodějky se pokaždé nejdříve dívají do očí.

Ona!

Magráta Česneková, čarodějka, právě také stála před zrcadlem. V jejím případě ovšem šlo o zrcadlo naprosto nekouzelné. Tohle bylo stále ještě v celku, ale jednu či dvakrát už mělo opravdu namále.

Zamračila se na svůj obraz a pak si znovu přečetla malý le-táček vytištěný z laciného dřevořezu. Přišel včera.

Pomaloučku a tiše vytvořila rty několik slov, pak se narovнала, napřáhla před sebe ruce se sevřenými nataženými prsty, zuřivě udeřila do vzduchu a vykřikla: „HAAaaiiiiíííhh! Hm.“

Magráta by byla první, kdo by přiznal, že má otevřenou mysl. Její mysl byla otevřená jako pole, jako nebe. Žádná mysl by nedokázala být otevřenější, alespoň ne bez speciálního chirurgického zákroku. A Magráta neustále čekala, co její mysl naplní.

Zatím jí neustále zaplňovalo hledání vnitřního klidu, vesmírné rovnováhy a skutečné podstaty Bytí.

Když lidé říkají „zničehonic se mi v hlavě objevil nápad“, není to jen slovní obrat. Vesmírem neustále prolétá syrová inspirace v podobě droboučkových částic samonosných myšlenek. K hlavám, jako je Magráta, jsou přitahovány stejně jako voda k jámě v poušti.

Všechno moje neštěstí spočívá v tom, že matka neuměla pořádně psát, pomyslela si Magráta. Pečlivý a milující rodič by jistě napsal Margareta správně. Pak by jí mohli říkat Maggie nebo Peggy*, jedním z těch klidných, robustních jmen plných

* Pozn. překl.: *Peggy jsou krácené verze jména Margareta, česky Markéta. Koneckonců ono to mezi Josefem a Pepíkem taky není úplně jasné.*